

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING SONSEWEG TE BEST

Bouwbedrijf van Montfort BV

2 MEI 2017

Contactpersonen

MARTIJN STEVENS
Adviseur Ecologie en Specialist
Fauna

T 088 4261715
M +31 627061118
E martijn.stevens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Leeswijzer	4
2	PLANGEBIED EN METHODE	5
2.1	Omschrijving plangebied	5
2.2	Methode onderzoek	6
3	BESCHERMDE SOORTEN	7
3.1	Resultaten	7
3.2	Effectbeoordeling	8
3.3	Toetsing	8
4	CONCLUSIE EN VERVOLG	10
4.1	Haalbaarheid plan	10
4.1.1	Fysieke maatregelen Huismus	10
4.1.2	Fysieke maatregelen Steenuil	10
4.1.3	Resumé	11
BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET		
	NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING	12
BIJLAGE B RESULTATEN ORIËNTEREND ONDERZOEK		23

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Bouwbedrijf van Montfort BV (hierna Van Montfort) heeft het voornemen om het perceel aan de Sonseweg 1 te Best volledig te her ontwikkelen. In het kader van deze voorgenomen ingreep is het noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en om vast te stellen of de ingreep leidt tot een negatief effect op deze natuurwaarden. Daarnaast dienen eventueel te nemen vervolgstappen inzichtelijk te worden gemaakt.

In dit kader heeft ARCADIS in opdracht van Van Montfort een Quicksan Wet Natuurbescherming beschermde soorten uitgevoerd met aansluitend een indicatief onderzoek naar het voorkomen van zwaar beschermde te verwachten soorten(soortgroepen) huismus, steenuil en vleermuizen. De oorspronkelijke beoordeling heeft plaatsgevonden in 2016 aan de Flora- en faunawet. De beoordeling is in 2017 aangepast aan de Wet Natuurbescherming.

De ingreep heeft betrekking op sloop van aanwezige bebouwing met een herverkaveling voor vervangende nieuwbouw. Gezien de locatie en lokale aard van de voorgenomen werkzaamheden worden geen directe of indirecte negatieve effecten op beschermde gebieden verwacht. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk vanuit gebied beschermende natuurwetgeving, nadere toetsing aan de wettelijke kaders voor wet natuurbescherming onderdeel gebiedsbescherming is dan ook niet aan de orde.

De huidige rapportage heeft alleen betrekking op beschermde waarden conform de Wet natuurbescherming onderdeel beschermde soorten, zie Bijlage 1.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het plangebied en de gebruikte methode voor het oriënterend onderzoek beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van het veldonderzoek weergegeven, daarnaast is een beoordeling van mogelijke effecten op beschermde soorten in het kader van de Ff-wet opgenomen en is een toetsing aan de verbodsbepalingen van deze wet uitgevoerd.

In bijlage 1 is het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming beschreven. Bijlage 2 bevat het onderzoekresultaat van het oriënterend onderzoek.

2 PLANGEBIED EN METHODE

2.1 Omschrijving plangebied

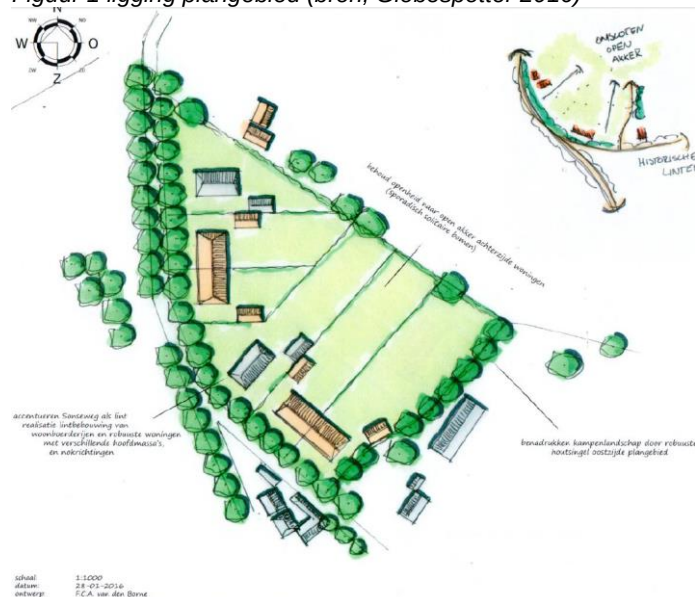
Sonseweg 1 betreft een woonerf / boerderij met woonhuis en stallen, overkappingen en dierenhokken en opslag van materialen en caravans/campers. Een deel van het perceel bestaat uit een weiland.

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit de sloop van de bebouwing en opstallen alsmede het bouwrijp maken van het volledige erf.

Het perceel wordt herverkaveld voor vrijstaande woningbouw met circa 6 bouwkavels en een nader uit te werken onbebouwd terrein. Dit terrein wordt ingericht voor waterberging en de ontwikkeling van kleinschalige agrarische natuur (Poel, bomen, hagen, etc.). de exacte inrichting moet nog nader worden uitgewerkt.

Figuur 1 ligging plangebied (bron; Globespotter 2016)

Figuur 2 ontwerp herontwikkeling schets concept verkaveling. Rechtsboven wordt nog een perceel uitgekaveld voor natuurontwikkeling

2.2 Methode onderzoek

Oriënterend onderzoek

In deze fase is een literatuurstudie en een veldbezoek uitgevoerd. Voor de literatuurstudie is gebruik gemaakt van informatie van verschillende websites en verspreidingsatlassen en uit de NDFF via het Arcadis lidmaatschap.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 4 mei 2016 door ervaren ecooloog en adviseur natuurwetgeving de heer M.W.J. Stevens. Het onderzoek bestond uit een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten.

Tijdens het veldbezoek is hiertoe globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het plangebied aanwezig zijn. De bebouwing is tevens in- als uitpandig volledig beoordeeld en geïnspecteerd. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Voor vleermuizen en broedvogels is een inschatting gemaakt van de geschiktheid van de gebouwen als vaste rust- en verblijfplaats of nestlocatie.

Op 7 juni is door M.W.J. Stevens een veldbezoek aan het plangebied uitgevoerd in de avonden om het voorkomen van vleermuizen en steenuil indicatief te beoordelen. De onderzoek condities waren droog, onbewolkt en circa 24 graden Celsius met 2 Bft wind.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Inleiding

De Wnb regelt naast gebiedsbescherming ook de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). De Wnb heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11). In bijlage A wordt in meer detail ingegaan op de Wnb.

Naast Europees beschermde soorten dient ook rekening gehouden te worden de nationaal beschermde soorten; andere soorten. De provincies en het Rijk hebben in hun verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Op de lijst met andere soorten van de Provincie Noord Brabant staan geen soorten die relevant zijn voor dit project.

3.1 Resultaten

In de onderstaande tabel wordt aangegeven welke beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig of te verwachten zijn. Deze beoordeling is uitgevoerd op basis van het oriënterend veldbezoek en de vooraf uitgevoerde bureaustudie. In Bijlage 2 is het inventarisatieformulier voor huidige locatie gevoegd.

Tabel 1: Effectbeoordeling op basis van resultaten oriënterend veldbezoek.

Ruimtelijke ingreep	Gebouw bewonende vleermuizen	Steenmarter	Steenuil	Huismus	Gierzwaluw	Algemene broedvogels	Vaatplanten	Vrijgestelde nationaal beschermde soorten	Mogelijk conflict ingreep
Sloop en bouwrijp maken	O		L	V		O		O	X
Vervolghandeli- ngen noodzakelijk	X		X	X					

Legenda	
Mogelijk conflict ingreep	
Conflict ingreep	
Soort waargenomen	W
Soort te verwachten	O
Verblijfsfunctie aanwezig	V
Leefgebied	L
Groeiplaats aanwezig	G
Conclusie	X

Zoogdieren

Op de zolders en in de bebouwing zijn geen sporen van steenmarter en geen sporen of aanwezigheid van vleermuizen vastgesteld. De potentieel geschikte bebouwing bestaat uit een simpele kapconstructie zonder dakbeschot en met massieve muren. Voor vleermuizen zijn er naast de niet door vleermuizen in gebruik zijnde binnenruimten zeer weinig potentieel geschikte verblijfsmogelijkheden aanwezig. Het woonhuis is ongeschikt voor vleermuizen.

De vleermuizen die het gebied aandoen om te jagen zijn van buiten het plangebied afkomstig. Gelet op het ontbreken van sporen, waarnemingen en het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen en aansluitend geen enkele indicatie dat vleermuizen op het terrein verblijven is het voorkomen van vleermuis verblijfplaatsen uitgesloten.

De locatie wordt wel als foerageergebied gebruikt door de gewone dwergvleermuis. De herontwikkeling heeft geen invloed op deze functie. Laatvlieger is enkel langs de laanbeplanting van de Sonseweg op route waargenomen. De ingreep heeft geen invloed op deze functie.

Vogels

Op het erf broeden maximaal 10 paartjes huismus. De nestplekken bevinden zich in de stallen en overige bebouwing.

Er zijn op het gehele erf geen nesten of sporen van steenuil, kerkuil of torenvalk aangetroffen. Hierbij zijn alle geschikte nestplekken geïnspecteerd. Tijdens het veldbezoek op 7 juni is een alarmerende steenuil waargenomen op het aangrenzende perceel aan de oostzijde. Er is echter geen broedplaats op het terrein. De locatie behoort wel tot het leefgebied van de steenuil maar betreft een marginaal voedselbiotoop met voedselrijk grasland met weinig uitkijkplaatsen en een hoog predatierisico en verstoring door een groot aantal boerderijkatten.

Het woonhuis is recentelijk gerenoveerd waardoor er geen geschikte openingen of nestgelegenheden is voor vogels.

Op het erf broeden diverse vogelsoorten (niet jaarrond beschermd).

Overige soorten

In de tuin zijn gelet op de ligging zeker diverse amfibieën soorten te verwachten. Echter het als erf ingerichte terrein met veel verharding, de strak onderhouden tuin en het weiland vormt geen optimaal leefgebied van europees of nationaal beschermde soorten amfibieën reptielen en overige soortgroepen. Beschermde vaatplanten zijn niet aangetroffen of te verwachten.

3.2 Effectbeoordeling

Uit de tabel in voorgaande paragraaf blijkt dat de voorgenomen werkzaamheden mogelijk kunnen leiden tot negatieve effecten op europees beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming, namelijk: Huismus en Steenuil (broedvogels met jaarrond beschermde nesten). Vaste rust- en verblijfplaatsen of nestlocaties gaan mogelijk verloren als gevolg van de ingreep ten aanzien van de Huismus. Leefgebied van de Steenuil wordt mogelijk aangetast door de ingreep. Daarnaast zijn bij aanwezigheid van de soorten, effecten op aanwezige individuen te verwachten.

De ingreep heeft geen invloed op de functie als foerageergebied en langs de randen als migratiezone voor vleermuizen.

Behalve deze zwaar beschermde soorten, is mogelijk sprake van negatieve effecten op vrijgestelde nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën en op algemene broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten). Het leefgebied van deze soorten wordt mogelijk aangetast als gevolg van de ingreep.

3.3 Toetsing

Op grond van de hiervoor beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats, art. 3.1 lid 1 en lid 4 en art. 3.5 lid 1 en lid 2 van de Wnb, zie onderstaande tabel. Naast de artikel genoemd in deze tabel wordt mogelijk niet gehandeld volgens de algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Tabel 2: Mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen van de WnB. Zie Bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Vogelrichtlijnsoorten:	Verbodsartikelen: Bescherming:	Art. 3.1.1	Art. 3.1.2	Art. 3.1.3	Art. 3.1.4	Art. 3.1.5
Huismus; broedvogel met jaarrond beschermde nestplaats	Categorie 2	X	X		X	
Algemene broedvogels	Categorie 5	X	X		X	

Ten aanzien van vogels zijn een aantal verbodsartikelen van toepassing. Verbod tot:

- Opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1; vogels).
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art 3.1 lid 2 vogels)
- Opzettelijk verstoren (art. 3.1 lid 4; vogels)

Voor alle in het wild levende soorten is de zorgplicht (art.1.11) van kracht, zie bijlage A. Voor deze soorten geldt wel een vrijstelling van de verbodsartikelen uit artikel 3.10, eerste lid volgens de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Voor deze soorten blijft de zorgplicht echter wel gelden.

Om de voorgenomen ingreep uit te kunnen voeren binnen de kaders van de WnB zijn maatregelen noodzakelijk om een negatief effect op individuele dieren, verblijfplaatsen en leefgebied te kunnen voorkomen. In dit stadium kan reeds geconcludeerd worden dat voor de ingreep sloop waarbij de feitelijke verblijf en nestplekken verloren gaan een ontheffingsprocedure noodzakelijk zal zijn.

Bij aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermde nesten dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om effecten als gevolg van de werkzaamheden te beperken en te voorkomen. Daarnaast dient voor deze soorten mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd, als effecten niet kunnen worden voorkomen alvorens de betreffende functies aan te tasten. Dit geldt voor de Huismus en de Steenuil die binnen het plangebied voorkomen.

Voor het verstoren van algemene broedende vogels is geen ontheffing mogelijk, mitigerende maatregelen zijn verplicht. Voer de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit om effecten op broedvogels uit te sluiten. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 1 augustus, maar kan afhankelijk van weersomstandigheden verschuiven.

4 CONCLUSIE EN VERVOLG

Uit het oriënterend veldbezoek blijkt dat het complex geschikt en in gebruik is door beschermde soorten en dat de voorgenomen werkzaamheden mogelijk kunnen leiden tot negatieve effecten op deze soorten.

Het reeds uitgevoerde onderzoek is afdoende om een volledige effectbeoordeling op te stellen. Op basis van deze bevindingen kunnen mitigerende maatregelen worden geformuleerd die er toe bijdragen dat de ingreep geen effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Ten aanzien van de huismus dient een ontheffing Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd voor overtreding 3.1 lid 2 vernietiging van de jaarrond beschermde nestplekken. De ingreep leidt tot het verlies van de oorspronkelijke broedplaats van de huismus. Er zijn geen mitigerende maatregelen mogelijk die dit effect volledig kan voorkomen. door toepassing van effectief bewezen tijdelijke en permanente maatregelen met afdoende gewenningstijd en met garantie op afdoende beschikbaar leefgebied zal het gebied zijn functie als leefgebied en nestlocatie niet verliezen.

Ten aanzien van de Steenuil kan door middel van maatregelen een overtreding van Wet natuurbescherming volledig worden voorkomen. Een ontheffing of een afwijzing van de ontheffingsaanvraag waarmee goedkeuring wordt verkregen voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen is niet noodzakelijk ten aanzien van Steenuil onder voorwaarde dat er afdoende leefgebied in stand blijft binnen het plangebied.

4.1 Haalbaarheid plan

In de herontwikkeling zijn twee onderdelen van belang. De alternatieve tijdelijke en of permanente verblijfsfuncties alsmede het alternatieve of tijdelijke functioneel leefgebied dient gereed te zijn voorafgaand het bouwrijp maken en of gelijktijdig met het bouwrijp maken te worden gerealiseerd.

Onderstaande maatregelen zijn de basis voor een nader uit te werken mitigatieplan welke als onderbouwing meegestuurd zal dienen te worden bij een eventuele ontheffingsaanvraag.

4.1.1 Fysieke maatregelen Huismus

3 maanden voor aanvang van het slopen en bouwrijp maken van het erf dient er alternatieve nestgelegenheid te worden aangeboden met een factor 2 aan het aantal nesten (20 nestplaatsen).

In dit geval adviseren wij de plaatsing van een huismussentil langs de noordelijke erfgrens zodat de huismussen gebruik kunnen blijven maken van het voedselbiotoop aangrenzend aan het perceel.

Hiermee wordt direct voorzien in een permanente mitigatie van nestgelegenheid met in de direct omgeving afdoende geschikt voedsel en schuilbiotoop. Op den duur zal het leefgebied in kwaliteit verder verbeteren door de inrichting van de woonpercelen.

4.1.2 Fysieke maatregelen Steenuil

In het bouwrijp maken dient een fasering te worden toegepast. Het weiland dient zo lang mogelijk intact te blijven zodat het reeds marginale voedselaanbod voor steenuil intact blijft.

Na het slopen van het erf en opstallen dient in de niet te bebouwen hoek een tijdelijke inrichting met voedselaanbod te worden gerealiseerd inclusief een paal met daarop een steenuil nestkast. Dit kan bestaan uit het inzaaien met een kruidenrijk bloemenmengsel en het aanbieden van takkenhopen en licht snoeimateriaal. Tevens

kunnen er simpele houten palen/ bielzen / weidepalen of dikke takken met een onderlinge afstand van 20 meter in de grond geplaatste worden. Deze dienen als uitkijkplek voor de steenuil.

Bij de definitieve invulling van dit terrein dienen de biotoopeisen van steenuil en de huismus als ontwerpuitgangspunt te worden meegenomen.

Denk hierbij aan de aanleg van een poel, hoogstamfruitboomgaard met bloemrijk grasland of weiland, erfgrens haag (of scheerhaag) met regionaal en inheems plantgoed, overhoek met hout of takkenril. Hekwerk met houten palen of enkele houten bielzen als paal ingegraven in het veld.

4.1.3 Resumé

Met inachtneming van bovenstaande (nader uit te werken) voorzieningen is er zicht op de haalbaarheid van de ecologisch inpassing van verblijfvoorzieningen en kan daarmee worden voldaan aan de eis tot waarborging van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende beschermde soorten. Hiermee is ook vanuit de ecologische toets zicht op het verkrijgen van een ontheffing dan wel verklaring van geen bedenkingen. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING

Inleiding

De Wet natuurbescherming regelt naast gebiedsbescherming ook de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). De Wet natuurbescherming heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

Zorgplicht

In het kader van de Wet natuurbescherming geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 1.11 staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt de handelingen achterwege laat, of indien dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Wet natuurbescherming.

De algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wet natuurbescherming. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante, wettelijke verbodsbepalingen staan hieronder genoemd.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels

- Het is verboden vogels te doden of te vangen (artikel 3.1.1).
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1.2).
- Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1.3).
- Het is verboden vogels opzettelijk te storen (artikel 3.1.4).
- Het verbod om te verstoren is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1.5).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn.

- Het is verboden de dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5.1).
- Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren (artikel 3.5.2).
- Het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen (artikel 3.5.3).
- Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5.4).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (artikel 3.5.5).

ANDERE SOORTEN

Dit betreft de in bijlage A van de Wet natuurbescherming genoemde, nationaal beschermde, soorten.

- Het is verboden opzettelijk te doden of te vangenplanten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 3.10.1a).
- Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen (artikel 3.10.1b).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (artikel 3.10.1c).
- Deze verboden zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden (artikel 3.10.3).

In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen of voortplantingsseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Ontheffing

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.3.4a).
- Zij nodig is (artikel 3.3.4b):
 - o In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
 - o In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - o Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren

- Ter bescherming van flora of fauna.
- Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhang ende teelt.
- Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort leiden (artikel 3.3.4c).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.8.5a).
- Zij nodig is (artikel 3.8.5b):
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.8.5c).

ANDERE SOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.10.2).
- Zij nodig is (artikel 3.10.2):
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben.

- Handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
 - Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.
 - Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
 - Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
 - In het algemeen belang.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.10.2).

Vrijstelling

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing.

Gedragscode

Ook wanneer er gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode (art. 3.31), en de werkzaamheden in het kader van een van de genoemde wettelijke belangen plaatsvinden, is geen ontheffing nodig en geldt een vrijstelling. In de gedragscode wordt een wijze van uitvoering van handelingen beschreven, waarmee naar het oordeel van de Minister van Economische Zaken afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de beschermde soorten zorgvuldig wordt gehandeld. Dat houdt in dat de gedragscode alleen wordt goedgekeurd indien er slechts handelingen worden verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de beschermde soorten. Indien handelingen worden verricht die wel invloed hebben, wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat de verbodsbepalingen overtreden worden.

Jaarrond beschermde vogelnesten

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfplaats". Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck¹. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede

¹ Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Eigen verantwoording

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

Europees beschermde soorten

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (4)	
Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii
Kruipend moerasscherm	Apium repens
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis

Zoogdieren terrestrisch (8)

Bever	Castor fiber
Hamster	Cricetus cricetus
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
Euraziatische lynx	Lynx lynx
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus
Otter	Lutra lutra
Wilde kat	Felis silvestris
Wolf *)	Canis lupus

Vleermuizen (22)

Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri
Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Franjestaart	Myotis nattereri
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros
Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Vale vleermuis	Myotis myotis
Watervleermuis	Myotis daubentonii

Zoogdieren marien (5)

Bruinvis	Phocoena phocoena
Gewone dolfin	Delphinus delphis
Tuimelaar	Tursiops truncatus
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

Vissen (2)

Houting	Coregonus oxyrinchus
Steur	Acipenser sturio

Amfibieën (8)

Boomkikker	Hyla arborea
Geelbuikvuurpad	Bombina variegata
Heikikker	Rana arvalis
Kamsalamander	Triturus cristatus
Knoflookpad	Pelobates fuscus
Poelkikker	Rana lessonae
Rugstreeppad	Bufo calamita
Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans

Reptielen (3)

Gladde slang	Coronella austriaca
Muurhagedis	Podarcis muralis
Zandhagedis	Lacerta agilis

Vlinders (7)

Donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous
Grote vuurvinder	Lycaena dispar
Moerasparelmoervlinder *)	Euphydryas aurinia
Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Zilverstreephooibeestje *)	Coenonympha hero

Libellen (8)

Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Gafflibibel	Ophiogomphus cecilia
Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Noordse winterjuffer *)	Sympetrum paedisa
Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Rivierrombout	Gomphus flavipes
Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis

Kevers (5)

Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus laticornis
Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Heldenbok	Cerambyx cerdo
Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus

Overige soorten (2)

Bataafse stroommossel	Unio crassus
Platte schijfthoren	Anisus vorticulus

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gerede kans op terugkeer bestaat

Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam				
Planten (76)					
Akkerboterbloem *	Ranunculus arvensis	Smalle raai *	Galeopsis angustifolia	Hazelworm	Anguis fragilis
Akkerdoornzaad *	Torilis arvensis	Spits havikskruid *	Hieracium lactucella	Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Akkerogentroost *	Odontites vernus vernus	Steenbraam *	Rubus saxatilis	Ringslang	Natrix natrix
Beklierde ogentroost *	Euphrasia rostkoviana	Stijve wolfsmelk *	Euphorbia stricta	Vissen (6)	
Berggamander *	Teucrium montanum	Tengere distel *	Carduus tenuiflorus	Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Bergnachtsorchis *	Platanthera chlorantha	Tengere veldmuur *	Minuartia hybrida	Beekprik	Lampetra planeri
Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Trosgamander *	Teucrium botrys	Elrits	Phoxinus phoxinus
Blauw guichelheil *	Anagallis arvensis foemina	Veenbloembies *	Scheuchzeria palustris	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Bokkenorchis *	Himantoglossum hircinum	Vliegenorchis	Ophrys insectifera	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis
Bosboterbloem *	Ranunculus pol. nemorosus	Vroege ereprijs *	Veronica praecox	Kwabaal *	Lota lota
Bosdravik *	Bromopsis r. benekenii	Wilde averuit *	Artemisia c. campestris	 Vlinders (20)	
Brave hendrik *	Chenopodium bonus-henricus	Wilde ridderspoor *	Consolida regalis	Aardbeivlinder *	Pyrgus malvae
Brede wolfsmelk *	Euphorbia platyphyllos	Wilde weit *	Melampyrum arvense	Bosparelmoe- vlinder *	Melitaea athalia
Breed wollegras *	Eriophorum latifolium	Wolfskers *	Atropa bella-donna	Bruin dikkopje	Erynnis tages
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	Zandwolfsmelk *	Euphorbia seguieriana	Bruine eikenpage *	Satyrus ilicis
Dennenorchis *	Goodyera repens	Zinkviooltje	Viola lutea calaminaria	Duinparelmoe- vlinder *	Argynnis niobe
Dreps *	Bromus secalinus	Zweedse kornoelje *	Cornus suecica	Gentiaanblauwtje *	Maculinea alcon
Echte gamander *	Teucrium cham. germanicum	Zoogdieren terrestisch (31)		Grote parelmoe- vlinder *	Argynnis aglaja
Franjegendiaan	Gentianella ciliata	Aardmuis	Microtus agrestis	Grote vos *	Nymphalis polychloros
Geelgroene wespenorchis *	Epipactis muelleri	Boommarter	Martes martes	Grote weerschijn- vlinder *	Apatura iris
Geplooid	Alchemilla subcrenata	Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Iepenpage	Satyrus w-album
vrouwenmantel *	Valeriana dentata	Bunzing	Mustela putorius	Kleine heivlinder *	Hipparchia statilinus
Getande veldsla *	Valeriana dentata	Damhert	Dama dama	Kleine ijsvogel- vlinder *	Limenitis camilla
Gevlekt zonneroosje *	Tuberaria guttata	Das	Meles meles	Kommavilinder *	Hesperia comma
Glad biggenkruid *	Hypochaeris glabra	Dwergmuis	Micromys minutus	Sleedoornpage *	Thecla betulae
Gladde zegge *	Carex laevigata	Dwergspitsmuis	Sorex minutus	Spiegeldikkopje *	Heteropterus morpheus
Groene nachtorchis	Coeloglossum viride	Edelhert	Cervus elaphus	Veenbesblauwtje *	Plebeius optilete
Groensteel *	Asplenium viride	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Veenbosparelmoe- vlinder	Boloria aquilonaris
Groot spiegelklokje *	Legousia speculum-veneris	Egel	Erinaceus europaeus	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia
Grote bosaardbei *	Fragaria moschata	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Veldparelmoe- vlinder	Melitaea cinxia
Grote leeuwenklauw *	Aphanes arvensis	Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus	Zilveren maan *	Boloria selene
Honingorchis	Herminium monorchis	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	 Libellen (8)	
Kalkboterbloem *	Ranunculus polyanthus ssp. polyanthoides	Haas	Lepus europaeus	Beekdonderpad *	Gomphus vulgatissimus
Kalketrip *	Centaurea calcitrapa	Hermelijn	Mustela erminea	Bosbeekjuffer *	Calopteryx virgo
Karthuizeranjer *	Dianthus carthusianorum	Huisspitsmuis	Crocodyrus russula	Donkere waterjuffer *	Coenagrion armatum
Karwijselie *	Selinum carvifolia	Konijn	Oryctolagus cuniculus	Gevlekte glanslibel *	Somatochlora flavomaculata
Kleine ereprijs *	Veronica verna	Molmuis *	Arvicola scherman	Gewone bronlibel *	Cordulegaster boltonii
Kleine Schorseneer *	Scorzonera humilis	Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus	Hoogveenglanslibel *	Somatochlora arctica
Kleine wolfsmelk *	Euphorbia exigua	Ree	Capreolus capreolus	Kempense heidelibel *	Sympetrum depressiusculum
Kluwenklokje	Campanula glomerata	Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	Speerwaterjuffer *	Coenagrion hastulatum
Knollathyrus *	Lathyrus linifolius	Steenmarter	Martes foina	 Kevers (1)	
Knolspirea *	Filipendula vulgaris	Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus	Vliegend hert	Lucanus cervus
Korensla *	Arnoseris minima	Veldmuis	Microtus arvalis	 Overige soorten (1)	
Kranskarwij *	Carum verticillatum	Veldspitsmuis	Crocodyrus leucodon	Europese rivierkreeft	Astacus astacus
Kruidpijp *	Thymus praecox	Vos	Vulpes vulpes		
Lange zonnedaauw	Drosera longifolia	Waterspitsmuis	Neomys fodiens		
Liggende ereprijs *	Veronica prostrata	Wezel	Mustela nivalis		
Moerasgamander *	Teucrium scordium	Wild zwijn	Sus scrofa		
Muurbloem	Erysimum cheiri	Woelrat	Arvicola terrestris		
Naakte lathyrus *	Lathyrus aphaca	Zoogdieren marien (2)			
Naaldenkervel *	Scandix pecten-veneris	Gewone zeehond	Phoca vitulina		
Pijlscheefkelk	Arabis h. sagittata	Grijze zeehond	Halichoerus grypus		
Roggelelie *	Lilium bulbiferum croceum	Amfibieën (8)			
Rood peperboompje *	Daphne mezereum	Alpenwater-salamander	Triturus alpestris		
Rozenkransje *	Antennaria dioica	Bruine kikker	Rana temporaria		
Ruw parelzaad *	Lithospermum arvense	Gewone pad	Bufo bufo		
Stofzaad *	Monotropa hypopitys	Kleine water-salamander	Triturus vulgaris		
Scherpkruis *	Asperugo procumbens	Meerkikker	Rana ridibunda		
Schubvaren	Ceterach officinarum	Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta		
Schubzegge *	Carex lepidocarpa	Vinpootsalamander	Triturus helveticus		
		Vuursalamander	Salamandra salamandra		
		 Reptielen (4)			
		Adder	Vipera berus		

* soort die geen wettelijke bescherming had onder de Flora- en faunawet

Provinciale vrijstellingen nationaal beschermde soorten

Voormalige Tabel 1-soorten	Vrijstellingen per Bevoegd gezag												
	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	N-Brabant	N-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Min. EZ
<i>Zoogdieren</i>													
Aardmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bosmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bunzing	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Egel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone bosspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Haas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hermelijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Huisspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Konijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ondergrondse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Ree	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rosse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tweekleurige bosspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓
Veldmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wezel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Woelrat	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Amfibieën</i>													
Bastaardkikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bruine kikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone pad	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kleine watersalamander	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Meerkikker	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Voormalige Tabel 2/3-soorten</i>													
<i>Zoogdieren</i>													
Eekhoorn	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Steenmarter	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Wild zwijn	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
<i>Reptielen</i>													
Hazelworm	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Levendbarende hagedis	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

Ontwerpbesluit

Definitief besluit

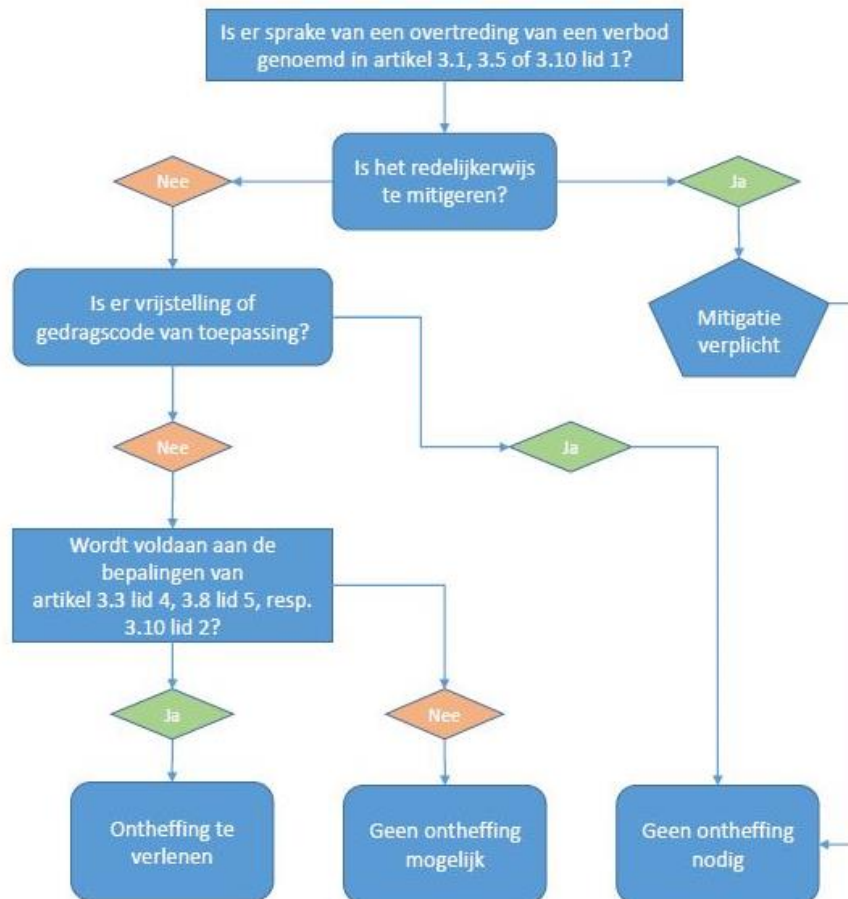
Vrijstelling

Geen vrijstelling

Stroomschema Soortbescherming Wet Natuurbescherming

Artikel 3.1

- 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 lid 4

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing
- b) zij is nodig:
 - 1) in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid
 - 2) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer
 - 3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, vissertij of wateren
 - 4) ter bescherming van flora of fauna
 - 5) voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6) om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Artikel 3.5

- 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 lid 5

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1) in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
 - 2) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom
 - 3) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
 - 4) voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.10, lid 1

Het is verboden

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 lid 2 (ind de verwijzing naar 3.8, lid 5)

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) zij is nodig:
 - 1) in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
 - 2) ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom
 - 3) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
 - 4) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied
 - 5) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietvelden, industrieterreinen, kazernes, of begrafplaatsen
 - 6) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden
 - 7) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren
 - 8) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw
 - 9) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelen, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
 - 10) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied
 - 11) in het algemeen belang
 - 12) voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten,
 - 13) om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

BIJLAGE B RESULTATEN ORIËNTEREND ONDERZOEK

Datum	4-5-2016	Gemeente	Best
Naam ecooloog	Martijn Stevens	Type woning	Woning met boerenerf
Weer	Temperatuur 18°C	Ingereep	Sloop/ nieuwbouw
	Bewolking Onbewolkt		
	Neerslag Geen		

Beschrijving gebouw	toegankelijk spouwmuur / pannendaken / dakgootbekisting / boeiboord met open ruimte / toegankelijke kelder / toegankelijke zolder / schuurtjes en opstallen
Beschrijving groen	loofbomen met holten / oudere naaldbomen / beplanting bomen en struiken / pool of vijver / bloemrijke grazige vegetatie
Risicofactoren	nabij natuurgebied / in of nabij agrarisch gebied / woningen onbewoond / braakliggend groen / onverlichte zones

Soortgroep	Beschermd soort	WnB	Aanwezigheid					Mogelijke functie plangebied				
			waarneming	sporen	geslacht	interview	Literatuur	groeiplaats	verblijfplaats	foerageergebied	migratieroute	onbekend
Zoogdieren	gebouwbewonende vleermuizen	Hr			X		X			X	X	
	boombewonende vleermuizen	Hr								X		
	steenmarter	Nat			X							
	eekhoorn	Nat										
Vogels met Jaarrond Beschermd nest	huismus	Vr jr	X	X			X		X	X		
	gierzwaluw	Vr jr										
	steenuil	Vr jr	X		X					X		
	ransuil	Vr jr										
Overige broedvogels		Vr		X	X				X	X		
Vissen	bittervoorn											
	kleine modderkruiper											
Amfibieën	bruine kikker				X		X					
	groene kikker complex				X		X					
	kamsalamander	Hr										
	alpenwatersalamander	Nat										
	kleine watersalamander	Nat			X		X					
	rugstreeppad	Hr										
	gewone pad	Nat			X		X					
Reptielen	hazelworm	Nat										
	levendbarende hagedis	Nat										
Planten	rapunzelklokje											
	wilde marjolein											
	maretak											
	tongvaren											
	streenbreekvaren											
Overige soorten	Vrijgestelde nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren	nat			X		X					

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05053.000127

Onze referentie: